

Kakaó és babszem

KÖNYVKRITIKA - KÖVETÉSI TÁVOLSÁG - LXVII. évfolyam, 47. szám, 2023. november 24.

► *Jánossy Lajos: Örök hely és mindenhol idő. Regény. Jelenkor Kiadó, Budapest, 2023, 557 oldal, 5999 Ft*

Töredékes és dezillúziós regény ez, mondhatnánk, ha a két leghangsúlyosabban megidézett műre gondolunk. „Nem történelmi regény szeretne lenni, sokkal inkább valamiféle közérzetregény, melyben újraélhető vagy megismerhető a tárgyaúl választott éra” - írta első recenzense, Kolozsi Orsolya (*Könyves Magazin*, 2023. október 16.). Nevelődési regény, melyben fontos szerepet kap a bildung, a barátságok jobban, a szerelmek kevésbé számítanak, a családi háttér nagyon. Családragény, de nem úgy aparegény, mint az emlékezetes *Hamu és ecet* (2006), annál több. Korrajz a Kádár-rendszer utolsó két évtizedéről: „én is történelmi szereplő lettem” (527.) - olvasom a rendszer végét remélő húszévesről. Önéletrajzi alapú emlékezés egy 1967-ben budai polgári családba született fiúra, aki boldogan elfogadja a helyzetéből fakadó összes jót, de menekülni is próbál. Városregény, melyben belülről látunk belbudai úri házat és józsefvárosi proli lakást, sőt rendőrségi fogdát, alternatív helyeket, a Wichmann kocsmával az élen, eljutunk a New York Palotába és a Honvéd Kórházba, lóversenyre és egy külvárosi „cigány kocsmába”, az Impex irodáiba és Boldizsár Iván dolgozószobájába, a *Hungarian Quarterly* szerkesztőségébe. (Önszántunkból megyünk a Balatonra, Nyugat-Németországba, sőt elutazunk egészen Portugáliáig, ám kényszerből megyünk a marcali laktanyába és a nyíregyházi főiskolára.) A XX. századi magyar mentalitás (ha tetszik: a magyar balsors) láttelepe is ez a mű, Trianontól a holokauszton és 1956-on át a rendszerváltásig idéződnek föl a neuralgikus pontok, melyekhez a szereplők gyökereik, neveltetésük és tapasztalataik alapján viszonyulnak.